

„NAŠ GLAS“ izide vsakega prvga, in petnajstega v mesecu. Naročnina za celo leto Din 40.—, za pol leta Din 20.—, za četrt leta Din 10.—. — Za inozemstvo je dodati poštnino. — Oglasi po ceniku. —

NAŠ GLAS

Uredništvo: Ljubljana, Frančiškanska ulica 6/L. Rokopisi se ne vračajo. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo. — Upravništvo: Ljubljana, Frančiškanska ulica št. 6. Račun poštne hranilnice v Ljubljani št. 11.467.

List za državne nameščence in upokoјence.

Š. P.:

Ali dobi ločena žena rodbinsko pokojnino?

O tem vprašanju se je pisalo po naših dnevnikih že pred nekaj časa in so pisci člankov pravilno poudarjali, da »o pravilnem tolmačenju zadevne zakonske določbe dva jurista nista enakega naziranja«. Danes hočemo posvetiti temu vprašanju tudi mi nekaj besed.

Zakon o uradnikih določa v § 147, da pripada zakoniti ženi »vplačevalčev« (t. j. državnega uslužbenca, ki vplačuje v uradniški pokojninski sklad) rodbinska pokojnina, toda da ženi ločeni od moža po predpisih rimsko-katoliške cerkve ne pripada pravica do rodbinske pokojnine. Kako se ima tolmačiti ta zadnji stavek oziroma kaj je zakonodavec pri tem mislil?

Predvsem treba poudariti, da ločitvene zakona po predpisih rimsko-katoliške cerkve ali z drugimi besedami po cerkvenem pravu praksa sploh ne pozna, ker nobena država na svetu, v kolikor je nam znano, in tako tudi naša država ne priznava razsodbam cerkvenih sodišč v zadevah zakonskega prava eksekutivne pravice. Vsled tega ne bo v danem primeru noben pripadnik rimsko-katoliške vere zahteval od cerkvenih oblastev, da izrekajo ločitev njegovega zakona, temveč se bo obračal v ti stvari na redna civilna sodišča, ki pa postopajo po veljavnih civilnih zakonih, tedaj pri nas po predpisih občega državljankega zakonika.

Ali je uradniški zakon mislil pri navedeni določbi mogoče sploh na ločene žene državnih uslužbencev, ki pripadajo rim.-katoliški veri? V tem oziru treba premisliti sledeče:

Obči državljanjski zakonik predvideva glede zakoncev, ki pripadajo kaki drugi krščanski veri (mimo rim.-katoliške vere) in pri židih iz raznih v zakonu navedenih razlogov možnost i ločitve od mize in postelje i razdružitev zakona. Ali pri osebah rimsko-katoliške vere pozna zakon razdružitev le vsled smrti zakonskega druga ali pa, kar pride na isto, na podlagi proglasitve za mrtvega, sicer pa le začasno ločitev od mize in postelje. V zadnjem primeru živita zakonska druga lahko ločeno drug od drugega ali zakon kot tak obstoja med njima še vedno, ločena žena ostane tedaj še na prejšnjem zakonitima žena svojega druga. Ona nosi tudi še naprej družinsko ime svojega moža, ako se ta ne poslužuje pravice, ki mu jo da zakon o osebnih imenih in ne zahteva izrečno, da se ji to prepove.

Na katerega teh primerov je zakonodavec mislil? Ali na razdružene, ali na začasno ločene žene? V zadnjem primeru lahko naletimo na primere, pri katerih si lahko pravno čuteči človek stavi vprašanje, ako pri takem tolmačenju zakona ne pridemo, rekli bi, v konflikt s pravičnostjo. Vzemimo n. pr. ločitev zakona izključno po krivdi moža. Sodnik izreče v svoji razsodbi, da mora mož plačevati ločeni ženi primeren vzdrževalni prispevek. To on tudi izpolnjuje (in mora izpolnjevati), dokler je živ. Kadar pa mož umre, naj ta nesrečna žena, ki je ostala do moževe smrti, kakor izhaja iz omenjenih določb o. d. z. njegova zakonita žena in ki nosi njegovo ime, nima pravice do družinske pokojnine, ki bi ji nadomestila vzdrževalni prispevek, do katerega ima po sodnem izreku pravico?

Zagonetna pa je naposled tudi okolnost, da določa uradniški zakon iz razlogov, ki niso iz njega razvidni, da ne pripada družinska pokojnina edino

le ženi, ki je ločena od moža »po predpisih rimsko-katoliške vere«. Iz tega bi se moralo logično sklepati, da pri ženah, ki so ločene po predpisih kateresibodi druge krščanske vere ali po onih, veljavnih za Židinj, ta izguba pravice do družinske pokojnine ne nastane. Popolnoma nerazumljivo je tedaj, zakaj izgubi to pravico ravno le pripadnica rimsko-katoliške vere!

Iz vseh navedenih razlogov je nujno potrebno in skrajni čas, da se že vendar enkrat izda zakon, ki se nam že tako dolgo obeta in ki naj popravi vse nejasnosti zakona o uradnikih od 31. marca 1931. Do tedaj pa naj dajo merodajni činitelji vsaj jasna pojasnila in navodila, kako se ima opisana zagotetka v § 147 u. z. pravilno tolmačiti in to v izogib napačnemu tolmačenju, ki utegne imeti včasih katastrofalne posledice za prizadete.

K prednjim izvajanjem uvaževanega g. pisca dostavljamo samo še ugotovitev, da je tudi v praksi vprašanje pravice ločene žene do rodbinske pokojnine sporno in da se pri raznih upravnih panogah različno postopa. Znan nam je konkreten primer, da je neka banska uprava priznala ločenki rim.-katoliške veroizpovedi po smrti moža pokojnino.

Zanimiva je utemeljitev, katero v naslednjem navajamo:

»Prošnjo s predloženimi dokumenti sem pregledal in našel... 3. Da je bil zakon sklenjen med A. A. in B. B. ločen z razsodbo sodišča... iz edine krivde tožene stranke A. A. Ugotavljam tudi, da ni bila B. B. ločena od svojega moža po predpisih rimsko-katoliške cerkve, temveč s sodno razsodbo (§ 147 u. z.)«

Poudariti je treba, da je to odločbo banske uprave vzela glavna kontrola brez pripombe na znanje, kar bi dokazovalo, da stoji tudi glavna kontrola — kakor omenjena banska uprava — na stališču, da je pod »ločeno« ženo v smislu cit. § 147 u. z. razumeti le po predpisih rimsko-katoliške cerkve razporočeno ženo v primeru, kjer je cerkveno oblastvo katoliški zakon razvezalo. Določbe navedenega paragrafa torej ni mogoče razlagati v restriktivnem smislu, tako da bi izgubila pravico do rodbinske pokojnine vsaka, po določbah občnega državljankega zakonika le začasno od mize in postelje ločena zakonska žena rimsko-katoliške veroizpovedi.

Da ne nastane v tem vprašanju zmešnjava, bi bilo nujno želeti, da se kar najprej, na vsak način pa vsaj ob bližnji novelizaciji uradniškega zakona tudi vprašanje pravice katoliških ločenih žena do pokojnine uredi na jasen in nedvoumen način. Pravična bi bila ureditev v smislu nekdanje avstrijske uradniške pragmatike, ki je odrekala ločenki pravico do pokojnine samo v primeru, če je bil zakon ločen po izrečni dokazani njeni krivdi, sicer ji je pa rodbinska pokojnina ostala. —

Pravkar izvemo, da je skladno s prednjim naziranjem odločil v nekem konkretnem primeru tudi državni svet. Razsodbo z zanimivo utemeljitvijo objavimo prihodnjič.

Oblike kemično čisti, barva, plilsira in ilka tovarna J. O. S. R. E. I. C. H.

Učiteljske stanovske zadeve

O poteku letošnjega banovinskega rednega zborovanja ljubljanske sekcije Jugoslovanskega učiteljskega združenja smo v zadnji številki že izčrpno poročali. Danes objavimo v naslednjem poglavitno točko iz obširne resolucije, ki je bila na tem ljubljanskem zborovanju sprejeta:

Zaradi nejasnosti poedinih določb zakona o narodnih šolah se pojavljajo čisto največje težkoče. Skupščina zato poudarja, da je treba čimprej izdati izvršilne predpise k zakonu o narodnih šolah, ali, kar bi bilo še boljše, da se izda novela.

Na vprašanju šolskega nadzorstva, od katerega je odvisen v nemajhni meri uspešen razvoj naše narodne šole, je ves učiteljski stan neposredno zainteresiran. Skupščina ugotavlja, da je skrajni čas, da se to vprašanje reši, ker zahteva to interes države in šole. Ker je za napredek naše narodne šole in za pravilno ocenjevanje učiteljskega dela poleg temeljite osebnepedagoške in metodične izobrazbe nadzornikov dobro poznanje notranjega ustroja narodne šole prvi pogoj, smatra skupščina, da si prisvajajo učiteljsko teh šol upravičeno vršnje nadzorstva na narodnih šolah. Zato naj se izpremene vse določbe, ki bi učitelju narodnih šol kakorkoli otežkočale dosego položaja sreskega kakor banovinskega šolskega nadzornika.

Skupščina ugotavlja, da je imenovanje šolskih preglednikov kvarno za razvoj narodne šole in želi, da se čimprej postavijo ukazni šolski nadzorniki. Tem naj se zagotovijo stalnost, višji položaj in večja neodvisnost.

V zadnjem času se množijo premeščanja učiteljstva med šolskim letom. Taka premeščanja, utemeljena s potrebo službe, se izvršujejo tudi tedaj, ko dejansko službena potreba ne obstoja, in čutijo zato prizadeti premeštitev za hudo in nezasluženo kazen. Premestitve med šolskim letom škodujejo v prvi vrsti pouku, vplivajo pa tudi porazno na učiteljstvo. Zato je treba onemogočiti vsa premeščanja, ki niso posledica disciplinskega postopka in obsodbe, ali ki jih ne narekuje resnična potreba službe, odnosno ki niso izvršena na izrecno prošnjo učitelja. Vsem premeščenim in dodeljenim naj se izdajo ukazni dekreti.

Da se omogoči učiteljeva nacionalna kulturna misija v službenem kraju in da bi se moglo učiteljstvo popolnoma posvetiti delu v šoli, je potrebno uzakoniti učiteljevo stalnost na službenem mestu. Stalnost na mestu je prvi in osnovni pogoj za uspešno delo učitelja v šoli in izven nje.

Na učiteljska premeščanja ne smejo imeti vpliva neodgovorne osebnosti, posamezne korporacije in neosnovane in anonimne obtožbe. Ker se vedno zakasnjajo krediti in ker so učitelji gmotno slabo podprti, je potrebno, da se izplača učiteljstvu pred selitvijo akontacija potnih stroškov. Učitelj naj se ne razrešuje službe na starem mestu, dokler se mu ne izplača akontacija.

Učiteljstvo želi, da se obravnava vse obdolžitve v rednem disciplinskem postopku. Ker so disciplinski predpisi za učiteljstvo v zakonu o narodnih šolah neprimerni in zastareli, prosi skupščina odločujoče činitelje, da se zadevni členi v zakonu o narodnih šolah razveljavijo in uveljavijo tudi za učiteljstvo moderni disciplinski predpisi zakona o uradnikih. V to svrhu naj se uzakoni projekt, ki sta jim ga dostavila lani sekcija JUU v Ljubljani in glavni odbor JUU v Beogradu.

Skupščina ponovno poudarja, naj se vse anonimne ovadbe odklanjajo, ker so nemoralne. Na podpisane ovadbe naj se uvede disciplinska preiskava. Ako ta pokaže, da je bila ovadba neosnovana in zlonamerna, naj prosvetno oblastvo ovaditelja uradno zaseduje in skrbi, da prejme obtoženi zadoščenje. Učiteljstvo smatra, da bo prenehalo zlonamerno ovajanje učiteljstva le tedaj, ako se bo iniciator zavedal, da mora za svoje dejanje tudi odgovarjati.

Sistemizacija mest za učitelje narodnih šol naj se izvrši glede na veliko število učiteljstva po banovinah, kakor je že zdaj urejeno v državnem proračunu. Ker je še mnogo učiteljskih mest nezasedenih in je potrebno ustanavljati nove šole in otvarjati nove razrede in oddelke, je neobhodno potrebno zvišati sedanje stanje učiteljstva v banovini najmanj za 500 mest, zlasti pa je potrebno zvišati število mest za pripravnike. Za učiteljstvo se zahteva daljši študij kakor za ostalo uradništvo istih položajev, zato naj se zanj sistemizira večje število mest v 5. skupini. Pogoji, ki jih navaja za dosego 5. skupine člen 258. uradniškega zakona, naj se ukinejo.

Skupščina želi, da se smatrajo zadeve glede napredovanja v skupine in prevedbe po stopnjah za nujne. Istočasno želi izpremembe zakonskih predpisov tako, da se poviški prejmejo takoj in ne šele po enem letu.

Uradniški prejemki danes daleč ne dosegajo eksistenčnega minima, zaradi česar trpijo zlasti uradniki s številnimi družinami. Skupščina zato želi in poziva odločujoče činitelje, da se premeščajo v kraje s srednjimi šolami prvenstveno učitelji in učiteljice s številnimi družinami (otroci).

Pravica do stanarine naj se prizna vsem učiteljem in učiteljicam brez ozira na njihovo zakonsko stanje in brez ozira, kam so dodeljeni. Prav tako je potrebno, da se precizira količina drv, ki pripada učiteljstvu osnovnih šol.

Učiteljstvo ne dela le v šoli, marveč izčrpa svojo silo tudi pri izvenšolskem delu, ki je po zakonu zanj obvezno. Zaradi prekomernega napora ostari in oslabi prej kakor ostali državni uradniki. Zato naj se učiteljstvu službena doba zniža na 32 let.

Upokoјitve naj se izvršujejo po podatkih v uslužb. listu, a do nakazila pokojnine naj se izplačujejo upokoјencem redni prejemki. Isto naj velja tudi za rodbinsko pokojnino.

Učiteljstvo se v toliki meri javno udejstvuje kakor noben drug stan. To delo vrši z največjo požrtvovalnostjo in v najhujših razmerah. Prav zaradi svojega dela pa prihaja v konflikt z osebnimi interesi in ambicijami in preveliko občutljivostjo krajevnih činiteljev. Posledica tega so številne pritožbe, ovadbe in preganjanja, proti katerim se mora boriti danes mnogo učiteljev, najboljših javnih delavcev. Skupščina ugotavlja, da uživa učiteljstvo premalo uradne zaščite in poziva vsa oblastva, da se to v bodoče izpremeni in se učiteljstvo v interesu šolskega, kakor tudi izvenšolskega dela vsestransko uradno zaščiti.

Zakon o narodnih šolah nalaga učiteljstvu obveznost izvenšolskega dela, kar razumejo laiški krogi tako, da je le učitelj dolžan povsod delati. Proti takemu naziranju se moramo najodločneje boriti. Učiteljstvo je delalo pred uveljavljenjem šolskega zakona in bo delalo na področjih, ki si jih je po svojih zmožnostih in sposobnostih izbralo samo. Načelo prostovoljne izbire delovnega področja mora

zadružnega kongresa. Predavali so odlični strokovnjaki iz Angleske, Amerike, Francije in Španije.

Bolgarsko nabavljalo zadrugarstvo. V letu 1933. je imela glavna bolgarska nabavljala zadruga »Napred« prometa za 432 milijonov 207.000 levov, t. j. za 4% več kot v letu 1932. Priključenim zadrugam je odstopila za 286 milijonov levov blaga. Promet z zadrugami se je povečal, medtem ko je promet s člani nekoliko padel. Konec leta 1932. je imel »Napred« v 56 včlanjenih zadrugah skupaj 59.829 članov, konec l. 1933. je bilo pa že 58 zadrug, ki so šteje 62.567 zadrugarjev.

Nabavljalo zadrugarstvo v Avstriji. V minilem koledarskem letu so prodale nabavljalne zadruge v Avstriji svojim članom blaga za približno 13 milijarde dinarjev. Napram letu 1932. je vrednost prodanega blaga padla za 715%, kar je znak, da je gospodarska kriza v tem letu narasla. Ker nabavljalne zadruge v Avstriji sprejemajo tudi hranilne vloge, so člani vložili vanje v letu 1933. približno 170 milijonov Din vlog, kar znači napram prejšnjemu poslovnemu letu za 17 milijonov Din manj. Tudi temu nazadovanju je vzrok gospodarska stiska.

Zdravstvo

O OKREVANJU PO HRIPI.

Iz graškega uradniškega glasila »Festbesoldeten-Zeitung« objavljamo v prevodu naslednji članek, katerega je napisal dr. med. Karel Graninger iz Gradca. Članek je zanimiv tudi za najširše kroge naših bralcev.

»Vprašanje okrevanja ni pri vseh boleznih enako važno in pomembno. Pri infekcijskih boleznih, zlasti pri hripi, je od pravega ravnanja med okrevanjem časih mnogo, pogostoma pa vse odvisno. — Zdi se, da je bolezen na videz dobro potekla, vročica je prenehala, bolnik vstane in — kar nenadoma se pojavi poslabšanje. Da, pri hripi pogostoma celo najhujše: oslabelost srca, kap. Tega se je seveda zlasti tedaj bati, če gre za hud primer hripe — kakor smo jih videli v letih 1918/19 — ali pa če gre za bolnike, ki že imajo kakorkoli srce ali pljuča oškodovana. Toda tudi sicer taki primeri niso docela izključeni. Podobne primere angin, ki so zelo hudo potekle, pozna vsakdo iz svoje okolice. Zelo pogostne so tudi pri hripi mešane infekcije.

Današnja hripa poteka, kolikor moremo to doslej pregledati znatno mileje kot leta 1918/19. Zato je upati, da bomo tudi glede okrevanja doživeli manj neprijetna presenečenja, kot tedaj. Vendar dokazuje zdravniško izkustvo, da ima hripa posebne »muhe«. Okrevanje ne poteka vselej gladko in nenevarno, kakor bi se moglo pričakovati po akutnem poteku bolezni. Celó kadar je bolezen čisto normalno potekala, pokazuje mnogo več presenečenj kot večina drugih bolezni. Dražljivi kašelj, suh

in mučen, ki bolniku ne da spati, je običajen. K temu pridejo pomanjkanje teka, nespečnost, nervoznost, nevrastenija in podobno. Toda lahko je še huje: da se namreč že postoječe slabosti in bolezni, zlasti pljučne okvare, srčne bolezni in poškodbe žlez poslabšajo ali da se razvijejo na podlagi prestane hripe. Niso redki primeri, ko se latentna (skrita) bolezen po hripi šele pokaže.

Ker poznamo te zahrbtne lastnosti hripe, moramo biti previdni. V vseh medicinskih učnih knjigah najdemo zmerom opozorila na to posebnost okrevanja po hripi in vsak izkušen zdravnik pozna in uvaža te muhavosti in sicer popolnoma upravičeno. Ni morda čisto napačno, če pravijo: doba okrevanja po hripi je pogostoma nevarnejša od bolezni same.

Kako je mogoče to posebnost hripe, ki se zdi lajku morda čudna, razložiti? Kako se moremo uspešno ubraniti te muhavosti?

To svojstvo okrevanja po hripi moremo tako razložiti, da se toksini (strupi) hripe posebno radi lotijo živcev in žilja (kapilar) in zaradi tega povzročajo milejše ali močnejše funkcijske ovire in ohromitve. Te ohromitve se pa kažejo po navadi se le tedaj, če morajo dotični žilni skupki in organi izvrševati pomnoženo delo. Slične stvari poznamo pri difteriji in angini. Ohromitev celic in znižanje krvnega pritiska, počasni krvni obtok in funkcijske ovire posameznih organov morejo trajati mesece in mesece. Zato se rekonvalescenti počutijo zelo šabotne in se jim razpoloženje močno menja. Opažamo apatijo in občutke neugodja, dražljivost in preveliko občutljivost, pa slabo spanje. Od drugih znakov bi bilo omeniti močno bítje srca, tresenje mišic in nadležno nočno znojenje — sami znaki nepopolnega okrevanja.

Lastne izkušnje iz dobe epidemije hripe v letu 1918/19, kakor tudi izkušnje mnogih drugih zdravnikov kažejo, da je podaljšano in počasno okrevanje pričakovati pri takih bolnikih, ki so imeli le nizko temperaturo, ki so se malo znojili in kjer se je že od početka pokazalo, da je živčni sestav in sistem žilja močnejše prizadet. Bolniki z visoko, toda kratkotrajno mrzlico ali vročico običajno lažje in hitreje okrevajo. Zato se zdi, da ni neopravičen sklep, da so se pri primerih prve kategorije toksini močnejše zasedrali v telesu in da le počasi zapuščajo telesno staničje, medtem ko bolniki druge vrste naglo uničijo povzročitelje hripe in toksine naglo izločujejo. Zato je v takih primerih verjetno, da se bo popolno ozdravljenje doseglo prej kot pri prvi kategoriji. Do neke stopnje se zdi to tudi razumljivo: v živčnem staničju je presnavljanje mnogo počasnejše kot v kitah in žlezah. Zato ostanejo tam toksini delj časa in trdneje.

Če je ta domneva pravilna — in mnoga dejstva, kakor tudi uspešni ukrepi na podlagi te domneve govore v njen prilog — bo treba rekonvalescenta še nadalje zdraviti in s primernim ravnanjem in ukrepi pospeševati presnavljanje in odstraniti

strupe iz organizma. To pa pogostoma ni prav lahka naloga, ker se zdi, da je zaradi velike (afinitete) sorodnosti toksinov hripe z molekuli beljakovine v živcih in žilah razrušitev tega spoja brez uničenja ali pretvorjenja teh molekulov in celic skoro nemogoča. (Slične primere poznamo pri trdovratnih zastrupljenih s svincom in živim srebrom.) Seveda je mogoče poskušati, da dosežemo odstranitev strupov iz organizma in izločitev toksinov z milim znojenjem, z ovojji, svetlobnimi kopelmi in z obsevanji kakor tudi z ustrezno masažo. Na žalost pa v težjih primerih ni mogoče vselej doseči zaželenega uspeha in preosnova oz. nova ustvaritev življenja zmožnega in za delo sposobnega staničja pogostoma izostane ali pa je nepopolna. Toda celo v takih primerih je še rešitev možna, če ne gre za popolnoma obupane bolnike, ki jim je odpornost že hudo trpela. Ta pot je pot dijete. Če smo že od početka poskušali z ustrezno ureditvijo dovajanja hrane glede količine in kakovosti vplivati na bolezenski potek, bomo v takih primerih, ki so se navedenim in drugim fizikalnim ukrepom in medikamentoznim vplivom upirali, in ki kažejo počasno, popolnoma nezadovoljivo okrevanje, odredili stroga dietna zdravljenja, ki jamčijo za preosnovo in obnovitev telesnega staničja in ki usposobijo organizem, da spet izvršuje svoje funkcije urejeno in pravilno. Kako daleč moremo dietetično iti, je odvisno od posameznega primera. Omeniti je pa treba, da je časih šele sistematsko predpisana popolna omejitev hrane dovela do uspeha in do ozdravljenja, kakor sem se mogel sam prepričati na mnogih primerih, ker je vsako drugo zdravljenje odreklo. Tudi nekateri drugi zdravniki navajajo to dejstvo.

Je še več ukrepov, ki so sposobni, da skrajšajo okrevanje in povzročijo, da ugodneje poteka. Odvisni so od stanja rekonvalescenta in od vrste okvar in slabosti. Pogostoma so uspešna pomožna sredstva inhalacije, zračne kopeli, kopeli z raznimi dodatki, včasih tudi sprememba zraka in podnebja. Pri težkih živčnih poškodbah (hripa v glavi) je treba pogostoma misliti na spremembo poklica. Naj bo poedini primer kakor že, vselej bomo s primernimi dietetičnimi, fizikalnimi in klimatičnimi ukrepi prišli najprej do cilja in okrevanje čim prej dosegli. In če to tudi v vseh primerih ni mogoče, bo vendar na ta način bolnik še najprej in najbolj zanesljivo popolnoma okrevati in bo mogel spet izvrševati svoj poklic.

KRVAVLJENJE IZ NOSA.

Mladim ljudem kri rajši teče iz nosa kot starejšim. Krvavljenje nastane, če smo na nos padli ali če smo se na nos udarili ali pa če se ob pomnoženem krvnem pritisku na glavo krvne cevke nosne sluznice raztrgajo ali počijo; tak pritisk more nastati po uživanju močnega čaja ali močne kave in alkoholnih pijač ali zaradi težkih telesnih naporov (dviganje težkih bremen, telovadba, turistika itd.). Navadno zadostuje že trdo držanje za nos ob naprej vpognjenem telesu, da ustavimo krvavljenje že čez par minut. Dobro je, če damo pri tem na tilnik še mrzel obkladek. V trdovratnih slučajih pa si natlačimo v krvavečo nosno votlino vato; vsako usekovanje ali celo potegovanje vode v nos je nepriporočljivo. Če se krvavljenje večkrat ponavlja, si dajmo nos preiskati od zdravnika; kajti v takšnih slučajih gotovo v notranjosti nosa nekaj ni v redu. (»Zdravje.«)

Tovariši!
Kupujte pri tvrdkah, ki oglašujejo v »NAŠEM GLASU«! Kdor podpira nas, ga podpiramo mi!

Nogavice, kravate, žepne robce, rokavice, vezene, čipke, D. M. C. sukanec, gumbi, potrebščine za šivilje, krojače in čevljarje v največji izbiri pri

Josip PETELINC, Ljubljana

(blizu Prešernovega spomenika) ob vodi

HRANILNI IN POSOJILNI KONZORCIJ

Kreditna zadruga državnih uslužbencev v Ljubljani, Gajeva ulica 9 — v lastni hiši

Najstarejša kreditna zadruga v Jugoslaviji, ustanovljena leta 1874.

Poštni čekovni račun št. 10681 / Telefon št. 3413

Posojila tudi ranžijska (do Din 10.000,-) vsem javnim nameščencem po 8% proti zasnabi na plačo in poroštvo. Hranilne vloge na hranilne knjižice in vloge v tek rač. obstoječe, ako so vezane na krajšo dobo, po 5% — 6½%. Izplačila promptna. Tovariši, rešila nas bo samo stanovska in zadružna zavednost.

DEŽNIKE
NOGAVICE
VSE IZ LASTNE TOVARNE

v priznано solidni in elegantni izdelavi
oddajamo po tovarniških cenah
V NAŠIH PRODAJALNAH V LJUBLJANI

PREŠERNOVA ULICA 20
PRED ŠKOFIJO ŠTEV. 19

prva jugoslovanska tovarna dežnikov in nogavic

JOSIP VIDMAR

KROJAŠKI ATELJE

Fran Iglič, Ljubljana
Pražakova ulica

Izdeluje se za dame in gospode po najnovejših krojih Lastna zaloga modnega blaga. Uradnikom znaten popust ali na obroke.

Priporočamo trdko
M. Tičar, Ljubljana
za nakup vseh pisarniških
in šolskih potrebščin.

Učiteljska tiskarna

Ljubljana
Francišškanska ulica
Telefon št. 2312
Račun pošl. hran. 10.761

je najmoderneje urejena in izvršuje vsa tiskarska dela od najpreprostejših do najmodernejših

Tiska šolske, mladinske, leposlovne in znanstvene knjige; ilustrirane knjige v enobarvnem ali večbarvnem tisku; brošure in knjige v vseh nakladah, časopise, revije in mladinske liste. Okusna oprema ilustriranih katalogov, cenikov in reklamnih listov

Lasna tvornica šolskih zvezkov

Zadruga državnih uslužbencev za nabavo potrebščin, Ljubljana

Vodnikov trg št. 5.

F. Z. Z. O. Z.

Telefon št. 2421.

Državni uslužbenci!

Vaša nakupovalnica mora biti edino zadružna prodajalna. V zalogi ima vedno sveže specerijsko blago. Dostava na dom brezplačna. Preskrbuje kurivo, posreduje nakup manufakturnega blaga pri Zadrugi državnih železničarjev in pri tvrdki Teokarovič.

Širite z adružno misel med svojimi tovariši!